

Список використаних джерел:

1. Фішер З. Економіка. 1995. 864 с.
2. Самуельсон П. Економіка : підручник. Львів : Світ, 1993. 495с.
3. Семенко Т. М. Податок на додану вартість як економічна категорія. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=527> (дата звернення:11.02.2023)

Abstract: The essence of taxes is manifested through two main functions: fiscal and stimulating. Taxes have a coercive nature, they are the main tool in the hands of the state during the implementation of economic policy. By increasing or decreasing the tax burden on relevant industries and activities, the state regulates the behavior of economic entities, encouraging or hindering the implementation of certain activities. The article considers the optimal taxation systems in Ukraine today.

Keywords: tax, single tax, patent system of taxation.

Науковий керівник:

Лункіна Т. І.,

д-р екон. наук, професор

*кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет*

УДК 336.22-021.372(100)

НЕЗВИЧНІ ПОДАТКИ СВІТУ

Красноноженко Віталія Олегівна

здобувач вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: Визначено поняття терміну «податки». Зазначено необхідність оподаткування країни. Розглянуто основні ознаки податку. Досліджено різноманітність незвичних податків світу, період їх виникнення, історія, причини та мета запровадження цих податків.

Ключові слова: податок, обов'язковий платіж, іноземний досвід, світ.

Оподаткування є однією з найбільших економічних сфер, у якій держава регулює економіку. Адже завдяки податкам, регулюються економічні відносини та інтереси держави, регіони, громадяни та суб'єкти господарювання. З виникненням держави стало необхідним формування державного бюджету шляхом податків, а податкова система є основним важелем регулювання взаємовідносин між виробниками та економікою держави. У скрутні часи система має врятувати країну й підприємницьку діяльність і допомогти вийти з кризи. Оподаткування завжди було обов'язковою частиною фінансової системи, тому що формує дохідну частину бюджету. Їх же відсутність не дало б змогу нормально функціонувати будь-якій країні. Податкова система вимагає довгочасного та точного розгляду.

Тематика податків завжди була актуальною для науковців, через те, що кожен громадянин пізно чи рано стикається з податками упродовж усього свого

життя. Важливо розуміти, що вони являють собою, мету їх виникнення, завдання та рівень необхідності.

Звернувшись до Податкового кодексу України [1], стає зрозуміло що у ст. 6 зазначено, що податок визначається як обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до цього кодексу [1]. Відповідно до цього визначення можна сформулювати такі ознаки податку як:

- обов'язковість;
- безумовність;
- надходження до бюджету;
- справляння платником;
- сплата відповідно до норм Податкового кодексу України.

Якщо дослідити податки з різних країн світу, складно не помітити деякі з них, які незвичні для нас і для нашої держави. З давніх часів існувала велика кількість різноманітних податків. Зазвичай, їх встановлювали з метою поповнення бюджету держави та збагачення, а також для заохочення населення на певні дії. Але є й такі збори, які не мали логічних виправдань та стягувались без вагомої причини.

Наприклад, один із найдивніших податків був на території Башкирії у 18 столітті. Її жителям доводилось сплачувати податок на власний колір очей. Ставка податку визначалася таким чином: якщо башкирець світлоокий, тоді й сплачує в місцеву скарбницю він більше. За карі очі місцевий бюджет поповнюється на 2 алтини, сіроокий власник платить 7 алтин, а ось гаманець блакитноокого втрачає 13 алтин. Так як у більшості башкир темні очі, податок ввели для того, щоб вони не контактували з жителями інших губерній. Однак після повстання податок було скасовано [2].

Ще один податок, який дивує людство це податок на бороду. Але на Русі волосся вважали тим, що носить в собі позитивну енергетику та голоти бороди, взагалі, не було прийнято. У 1698 р. Петром I, було запроваджено цей податок. Тим самим він намагався стати ближчим до Європи. Задумано виховати у людей смак західної моди. Дивно те, що селянам носити бороди не було заборонено, але якщо йому потрібно від'їхати у місто, доводилося платити одну копійку. Кожен громадян відносився до окремої ланки (чиновники, купці, слуги) та мав відповідну ставку податку для себе. Сплачуючи податки за «невідповідність моді», можна зберегти дорогоцінну бороду. Якщо знаходились такі, що відмовлялися платити податок, або голити бороду, їх відсилали на каторгу відпрацьовувати штраф. До речі, відповідний податок запроваджували і багатьох інших країнах з тією ж самою метою [2].

У період 19-20 століття Тибет лідирував по кількості різноманітних податків. Жителі повинні були сплачувати податки з весілля, народження дітей, право співати, танцювати, дзвонити в дзвін і барабанити. У втомленого мандрівника не було права навіть просто так подрімати на траві: треба було заплатити власнику землі за нічліг. Всього на користь країни збиралося 1892 види податків [3]. У часи фінансових труднощів Тибету в 1920-х рр. місцевим правителям нічого не прийшло на думку, як запровадити тимчасовий податок

на вухо. На той момент, люди платили податок за кожне своє вухо та за вуха домашніх тварин. Нікого не хвилювало те, що людина була не в змоззі його сплатити. Вважалося, що тоді вони тобі не потрібні [2].

У Китаї з 7 по 18 століття податки сплачували відповідно до кількості чоловіків у сім'ї. Це має сенс, оскільки саме чоловіче населення приносить основний дохід. Оподаткування ґрунтувалося із врахуванням розміру ділянки землі вже з 1720 року. А у 14 столітті король Англії вирішив втілити мрії багатьох правителів і ввів податок на життя. Усі, від немовлят до німечних людей похилого віку, повинні були платити за це просто тому, що вони існують. Людей змушували платити багато різних податків, і в результаті люди збунтувалися. Ця подія увійшла в історію як «Повстання Уота Тайлера» [4].

Наразі носіння капелюха не так актуально, а ось у часи 13 – 19 століть головні убори були надзвичайно популярними. Тому чоловікам Великобританії доводилося сплачувати податок на капелюх. Тоді їх носили усі представники чоловічої статі. А ті, які мали гроші, взагалі, могли мати досить велику кількість цих головних уборів. Отже, податок схожий на сучасний податок на розкіш. Адже держава збагачується переважно на багатих [4]. До речі, сплачували англійці такий податок з 1784 по 1811 рік. Ввів податок на чоловічі капелюхи прем'єр-міністр Уільям Пітт. Про сплату податку свідчила спеціальна помітка (печатка). всередині капелюха на підкладці. А якщо власник капелюха підробив таку печатку, тоді це загрожує йому смертною карою [3].

Одноразовий дерев'яний посуд, за думкою китайців, є найкращим для використання, незважаючи на безліч інших матеріалів із яких можна виготовляти палички. Але ця проблема стала глобальною. Адже щорічно для виробництва палиці вирубують до 1,7 млн кубометрів лісу (приблизно 25 млн дерев). Для того щоб населення почало користуватися багаторазовими приладами, було введено податок, який становив 5 відсотків від вартості паличок. У результаті уряд так і не досяг бажаного ефекту. Люди не хочуть змінювати свої звички і традиції [3].

Не дивним для Венеції є податок на тінь, який існує з 1993 року. Усі навіси від магазинів і ресторанів, а також парасольки оподатковуються, оскільки тіні від них падають на землю, яка вважається державною власністю. До речі, у Візантії платили «податок на повітря», а розмір цього податку залежав від розміру будівлі. А наприкінці 20 століття у Вірменії ввели податок на пил у розмірі 2 драма за 1 квадратний метр [3].

Тож, податкова система з різних куточків світу виявилась надзвичайно багатогранною та цікавою. Вигадували такі податки, що люди вставали разом проти влади заради скасування безглузких рішень та збереження свого бюджету. На сьогодні, у порівнянні із Україною ми маємо необхідні податки, завдяки яким поповнюється державний бюджет та країна може функціонувати.

Список використаних джерел:

1. Tax Code of Ukraine : Law of Ukraine dated December 2, 2010 (2010). no. 2755-VI // Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine. No. 13–17. Art. 112.

2. Tax on laziness, beards and selfies - how the budget was filled at different times [Online], URL : <https://fakty.com.ua/ua/lol/20170306-podatok-na-ledarstvo-borodu-i-selfi-yak-napovnyuvaly-byudzheth-u-rizni-chasy/> (Accessed 06 Feb 2023).
3. TOP-10 strange taxes in history and in the world [Online], URL : <https://www.fairo.com.ua/blog/top-10-divnih-podatkov-u-istoriyi-ta-u-sviti> mire (Accessed 06 Feb 2023).
4. TOP-15 unusual taxes in the world of times [Online], URL : <https://globalcredit.ua/uk/novosti/top-15-neobychnyh-nalogov-v-mire> (Accessed 06 Feb 2023).

Abstract: *The concept of the term "taxes" is defined. The necessity of taxation of the country is indicated. The main features of the tax are considered. The variety of unusual taxes in the world, the period of their occurrence, the history, reasons and purpose of approving these taxes are studied.*

Keywords: *tax, mandatory payment, foreign experience, world.*

Науковий керівник:

Лункіна Т. І.,

д-р екон. наук, професор

кафедри фінансів, банківської справи та страхування,

Миколаївський національний аграрний університет

УДК: УДК 336.71

ООБЛИВОСТІ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Кугляр Анна Андріївна

здобувач вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,

Миколаївський національний аграрний університет,

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *розглянуто нововведення в процесі банківського кредитування у зв'язку з воєнними діями в Україні, зокрема законопроекти, які були підписані, проаналізовано показники кредитування у банківських установах України. Зазначено про важливість підтримки економіки, особливо важлива вчасна сплата заборгованості по кредиту. Запропоновано звернути уваги на процес реструктуризації боргу.*

Ключові слова: *кредит, воєнні дії, пільги, заборгованість.*

Період початку воєнних дій в Україні характеризується недотриманням правил ведення війни з боку держави-агресора. У зв'язку з цим, велика чисельність населення залишилася без житла (або має пошкодження житлового будинку), втратила роботу та доходи. Вторгнення росії спричинило великий тиск на банківський сектор України. Після початку повномасштабної війни попит на кредитні ресурси з боку населення знизився, а протягом перших місяців війни кредити надавались на поточні потреби клієнтів, іпотечне та автокредитування було неактуальним та майже не здійснювалось. Проте, головною проблемою залишається зростання заборгованостей позичальників за взяті раніше кредити.